

Kryteria oceny pracy pisemnej kazusu z prawa publicznego

Ad 1.

Zgodnie z art. 61 § 1 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (p.p.s.a.) wniesienie skargi nie wstrzymuje wykonania aktu lub czynności. W razie wniesienia skargi na decyzję lub postanowienie - organ, który wydał decyzję lub postanowienie, może wstrzymać, z urzędu lub na wniosek skarżącego, ich wykonanie w całości lub w części, chyba że zachodzą przesłanki, od których w postępowaniu administracyjnym uzależnione jest nadanie decyzji lub postanowieniu rygoru natychmiastowej wykonalności albo, gdy ustawa szczególna wyłącza wstrzymanie ich wykonania (art. 61 § 2 pkt 1 p.p.s.a.). Z kolei w myśl art. 61 § 3 p.p.s.a. „Po przekazaniu sądowi skargi sąd może na wniosek skarżącego wydać postanowienie o wstrzymaniu wykonania w całości lub w części aktu lub czynności, o których mowa w § 1, jeżeli zachodzi niebezpieczeństwo wyrządzenia znacznej szkody lub spowodowania trudnych do odwrócenia skutków, z wyjątkiem przepisów prawa miejscowego, które weszły w życie, chyba że ustawa szczególna wyłącza wstrzymanie ich wykonania. Odmowa wstrzymania wykonania aktu lub czynności przez organ nie pozbawia skarżącego złożenia wniosku do sądu. Dotyczy to także aktów wydanych lub podjętych we wszystkich postępowaniach prowadzonych w granicach tej samej sprawy”. Nie jest trafna argumentacja pełnomocnika Jarosława F., jakoby skarżący Prokurator Rejonowy w K. nie był uprawniony do złożenia wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonej decyzji. Zgodnie z art. 61 § 3 p.p.s.a. taki wniosek może złożyć „skarżący”, tym zaś może być w postępowaniu sądownoadministracyjnym także prokurator (art. 50 § 1 p.p.s.a.). W sprawie nie zachodzą jednak przesłanki do uwzględnienia wniosku prokuratora, albowiem zaskarżona decyzja nie powoduje niebezpieczeństwa wyrządzenia znacznej szkody lub spowodowania trudnych do odwrócenia skutków. Zaskarżoną decyzją uchylono odmowną decyzję organu gminy, przekazującą temu organowi sprawę do ponownego rozpatrzenia. Ponadto z informacji pełnomocnika Jarosława F. wynika, że postępowanie w sprawie Burmistrz Miasta R. zawiesił, dlatego brak podstaw do uwzględnienia wniosku skarżącego Prokuratora Rejonowego w K. o wstrzymanie wykonania zaskarżonej decyzji.

(0-6 pkt)

Ad 2.

Zaskarżona decyzja została wydana z naruszeniem przepisów postępowania, innym niż dające podstawę do wznowienia postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 145 § 1 pkt 1 lit. c p.p.s.a.). Zasadniczym obowiązkiem sądu administracyjnego jest dokonanie kontroli działania organu administracji publicznej w taki sposób, aby doprowadzić do stanu, w którym nie będzie istniał w obrocie akt, który byłby niezgodny z prawem. Z treści art. 135 p.p.s.a. należy wyprowadzić umocowanie dla sądu administracyjnego do objęcia kontrolą także zapadłego w granicach sprawy postanowienia o przywróceniu terminu, przy okazji wniesienia skargi na decyzję organu odwoławczego, wydaną w konsekwencji uprzedniego postanowienia SKO w K. o przywróceniu terminu do wniesienia odwołania. Nie ma tu znaczenia argumentacja Kolegium, wedle której skoro na postanowienie w przedmiocie przywrócenia terminu nie przysługuje zażalenie (argument *a contrario* z art. 59 § 1 zd. 2 k.p.a.), to nie podlega ono kontroli sądownoadministracyjnej w ogóle. Przeciwnie, takie postanowienie podlega kontroli i może być kwestionowane razem ze skargą na decyzję ostateczną, wydaną w efekcie tego postanowienia. Zgodnie z art. 135 p.p.s.a. „Sąd stosuje przewidziane ustawą środki w celu usunięcia naruszenia prawa w stosunku do aktów lub czynności wydanych lub podjętych we wszystkich postępowaniach prowadzonych w granicach sprawy, której dotyczy skarga, jeżeli jest to niezbędne dla końcowego jej załatwienia”. To uprawniało WSA w W. do objęcia kontrolą – zgodnie z żądaniem skargi prokuratora – także postanowienia z dnia 23 sierpnia 2015 r.

Postanowienie SKO w K. w przedmiocie przywrócenia terminu zapadło z obrazą przepisu art. 58 § 2 i 3 k.p.a., gdyż prośba o przywrócenie terminu do wniesienia odwołania została wniesiona po upływie siedmiu dni od dnia ustania przyczyny uchybienia terminu. Termin do wniesienia odwołania upłynął w dniu 3 sierpnia 2015 r., a w dniu 8 sierpnia 2015 r. Jarosław F. dowiedział się o wydaniu i doręczeniu decyzji pełnomocnikowi. Wniosek o przywrócenie terminu został złożony dopiero w dniu 20 sierpnia 2015 r. i zgodnie z art. 58 § 3 k.p.a. przywrócenie terminu było niedopuszczalne.

Ponadto postanowienie w przedmiocie przywrócenia terminu zapadło z naruszeniem art. 58 § 1 k.p.a., wedle którego w razie uchybienia terminu należy przywrócić termin na prośbę zainteresowanego, jeżeli uprawdopodobni, że uchybienie nastąpiło bez jego winy. Ze stanu faktycznego niespornie wynika, że decyzję organu gminy doręczono – skoro strona działała przez ustanowionego pełnomocnika – zgodnie z art. 40 § 1 k.p.a. pełnomocnikowi – Beacie K. Zaniedbanie pełnomocnika powiadomienia strony o wydaniu i doręczeniu

odmownej decyzji, obciąża samą stronę, która udzieliła pełnomocnictwa. Jarosław F. niewątpliwie udzielił pełnomocnictwa Beacie K., musiał zatem mieć świadomość, że udziela go osobie nie posiadającej wykształcenia prawniczego, zatem działał w tym aspekcie na własne ryzyko. Z tego względu uchybienie terminu do wniesienia odwołania uznać należy za zawinione przez stronę, co oznaczało brak przesłanki niezbędnej do przywrócenia terminu.

W tej sytuacji WSA w W. powinien uchylić ostateczną decyzję SKO w K., zakwestionowanie bowiem prawidłowości postanowienia o przywróceniu terminu do wniesienia odwołania podważa dopuszczalność rozpoznania tego odwołania. Pozostawienie takiej decyzji godziłoby w zasadę ogólną trwałości ostatecznej decyzji, skoro wadliwie przywrócono termin do wniesienia odwołania od decyzji, która była już – wobec prawidłowości jej doręczenia ustanowionemu w postępowaniu administracyjnym pełnomocnikowi strony – ostateczna. W konsekwencji WSA w W. powinien uchylić zaskarżoną decyzję i poprzedzające ją postanowienie SKO w K. w przedmiocie przywrócenia terminu.

Niezależnie od powyższych okoliczności organ odwoławczy wadliwie zastosował art. 138 § 2 w zw. art. 107 § 3 k.p.a., bowiem nie wskazał w motywach swego rozstrzygnięcia powodów do wydania tego typu decyzji; tylko wydanie decyzji pierwszoinstancyjnej z naruszeniem przepisów prawa, gdy konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy miałby istotny wpływ na wynik sprawy, uzasadniałoby wydanie decyzji na podstawie art. 138 § 2 k.p.a.

(0-12 pkt)

Ad 3.

Nie są uzasadnione wnioski stron i uczestnika postępowania, gdy idzie o zasądzenie kosztów postępowania sądowego. Regułą jest, w myśl art. 199 p.p.s.a., że strony, a zatem także i uczestnik postępowania (art. 12 p.p.s.a.) ponoszą koszty związane ze swym udziałem w sprawie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. W razie uwzględnienia skargi przez wojewódzki sąd administracyjny, na zwrot kosztów może liczyć wyłącznie skarżący, ograniczone są one wyłącznie do kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia praw (art. 200 p.p.s.a.). Z tych względów chybione są wnioski SKO w K. oraz uczestnika postępowania o przyznanie im kosztów.

Chybiony jest także wniosek Prokuratora Rejonowego w K. o zasądzenie kosztów - prokurator jest zwolniony od kosztów sądowych z mocy ustawy (art. 239 § 1 pkt 2 p.p.s.a.),

a ponadto skoro wniósł skargę, to uznał, że wymagała tego ochrona praworządności (art. 8 § 1 p.p.s.a.), nie zaś „celowe dochodzenia praw”.

(0-5 pkt)

Przy ocenie należy uwzględnić następujące kryteria:

- prawidłowość odpowiedzi,
- poprawność wskazanej podstawy prawnej,
- zasadność i sposób argumentacji,
- słownictwo i komunikatywność przekazu,
- układ i styl wypowiedzi,
- poprawność językową.

Pozostałe 2 pkt mogą być przyznane za:

- szczególnie wyróżniającą się argumentację prawniczą,
- wykazanie się ponadstandardową wiedzą związaną z tematyką przypadku.

Kryteria oceny pracy pisemnej kazusu z prawa prywatnego

Ad 1.

Wykonując pierwsze z poleceń, zdający winien wykazać się wiedzą co do:

- braku ustawowej definicji dóbr osobistych oraz tego, że art. 23 k.c. zawiera jedynie przykładowy, otwarty katalog dóbr osobistych człowieka, stanowiąc, że pozostają one pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w Konstytucji RP i w innych przepisach;
- odpowiedniego stosowania przepisów o ochronie dóbr osobistych osób fizycznych do osób prawnych (art. 43 k.c.), przy uwzględnieniu odrębnej regulacji dotyczącej prawa do firmy (art. 43¹⁰ k.c.);
- odpowiedniego stosowania przepisów o ochronie dóbr osobistych osób fizycznych do osób prawnych, co oznacza uwzględnienie specyfiki osoby prawnej, która m.in. nie odczuwa uczuć, zatem naruszenie jej dobra osobistego może dotyczyć wyłącznie sfery jej zewnętrznego funkcjonowania – dobrem osobistym osoby prawnej jest np. dobre imię rozumiane jako renoma, marka, dobra sława, natomiast nie jest ona wyposażona w godność, która przynależy wyłącznie człowiekowi;
- przesłanek ochrony dóbr osobistych w postaci: 1) istnienia dobra osobistego, 2) zagrożenia lub naruszenia tego dobra, 3) bezprawności zagrożenia lub naruszenia, przy braku przesłanki winy (art. 24 § 1 k.c.);
- wynikającego z art. 24 § 1 k.c. domniemania bezprawności, co oznacza, że powód winien udowodnić tylko dwie pierwsze przesłanki, pozwany zaś może się bronić, wykazując, że jego działanie nie było bezprawne;
- środków ochrony dóbr osobistych przewidzianych w art. 24 k.c., tj. możliwości żądania zaniechania działania grożącego naruszeniem dobra osobistego, a w przypadku dokonania naruszenia – także możliwości żądania, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia, w szczególności zaś, by złożyła oświadczenie w odpowiedniej treści i formie, a także możliwości żądania zadośćuczynienia (art. 24 § 1 k.c.), nadto zaś możliwości żądania naprawienia szkody (art. 24 § 2 k.c.) oraz dochodzenia roszczeń przewidzianych w innych przepisach (art. 24 § 3 k.c.);
- podstawy prawnej żądania powódki, którą stanowi art. 24 § 1 k.c. w zw. z art. 43 k.c.;

- legitymacji procesowej czynnej, przysługującej w myśl art. 24 § 1 k.c. osobie, której dobro osobiste zostało zagrożone lub naruszone, ponieważ z treści pozwu wynika, że powódka domaga się przeproszenia osób fizycznych – członków jej organów statutowych za naruszenie ich dóbr osobistych, stronie powodowej nie przysługuje legitymacja czynna;
- legitymacji procesowej biernej – żądania przewidziane w art. 24 k.c. winny być kierowane przeciwko osobie, która dopuściła się zagrożenia lub naruszenia dobra osobistego, tj. pozwanemu.

(0 – 10 pkt)

Ad 2.

Wykonując drugie z poleceń, zdający winien wskazać, że:

- naruszenie dobrego imienia (renomy) osoby prawnej nie może nastąpić przez kierowanie pism zawierających nieprawdziwe informacje do organów tej osoby - naruszenie tego dobra osobistego może nastąpić jedynie w razie przedstawiania takich informacji podmiotom zewnętrznym, np. kontrahentom, zaś dla uznania złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa za naruszenie dobra osobistego konieczne jest wykazanie, że nastąpiło to ze świadomością, że przestępstwo nie zostało popełnione (art. 43 k.c. w zw. z art. 23 k.c.);
- zasadne jest twierdzenie pozwanego, że żadna z wypowiedzi mu przypisywanych nie narusza dóbr osobistych Spółdzielni Usługowej XYZ w W. także dlatego, że z treści pozwu wynika, iż ewentualnie można mówić o naruszeniu dóbr osobistych poszczególnych osób fizycznych będących członkami organów statutowych tej Spółdzielni, zatem powództwo nie zostało wytoczone przez podmiot dotknięty naruszeniem dóbr osobistych (art. 24 § 1 k.c.).

(0 – 9 pkt)

Ad 3.

Wykonując trzecie z poleceń, zdający powinien wskazać, że postanowienie Sądu Rejonowego o oddaleniu wniosku pozwanego było błędne. Sąd Rejonowy w W. winien stwierdzić z urzędu swoją niewłaściwość rzeczową i przekazać sprawę do rozpoznania właściwemu miejscowo sądowi okręgowemu z uwagi na to, że:

- powództwo o nakazanie złożenia stosownego oświadczenia jest sprawą o prawo niemajątkowe, te zaś sprawy, stosownie do art. 17 pkt 1 k.p.c., należą do właściwości sądów okręgowych;

- niewłaściwość rzeczowa nie może być usunięta za pomocą umowy prorogacyjnej (art. 46 § 1 k.p.c.), wobec czego do uwzględnienia tej niewłaściwości nie jest konieczny zarzut pozwanego, zgłoszony i należycie uzasadniony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy (art. 202 k.p.c.),
- stwierdzenie niewłaściwości i przekazanie sprawy sądowi właściwemu rzeczowo winno zatem nastąpić z urzędu w każdym stanie sprawy (w zasadzie jeszcze przed doręczeniem odpisu pozwu pozwanemu), a postanowienie w tym przedmiocie może być wydane na posiedzeniu niejawnym (art. 200 § 1 k.p.c.).

(0 – 4 pkt)

Przy ocenie należy uwzględnić następujące kryteria:

- prawidłowość odpowiedzi,
- poprawność wskazanej podstawy prawnej,
- zasadność i sposób argumentacji,
- słownictwo i komunikatywność przekazu,
- układ i styl wypowiedzi,
- poprawność językową.

Pozostałe 2 pkt mogą być przyznane za:

- szczególnie wyróżniającą się argumentację prawniczą,
- wykazanie się ponadstandardową wiedzą związaną z tematyką kazusu.

Kryteria oceny pracy pisemnej kazusu z prawa karnego

Ad 1.

Wykonując pierwsze z poleceń, zdający winien wskazać, że wyrażony w uzasadnieniu postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego pogląd uznający przestępstwo z art. 177 § 1 k.k. za przestępstwo umyślne jest błędny. Jest to bowiem przestępstwo nieumyślne. O takiej jego kwalifikacji decyduje zawarta w znamionach tego typu czynu zabronionego klauzula nieumyślności w postaci zwrotu ustawowego "(...) powoduje nieumyślnie wypadek (...)". Występowanie klauzuli nieumyślności, przy uwzględnieniu treści art. 8 k.k., oznacza, że występki z art. 177 § 1 k.k. można popełnić tylko nieumyślnie.

O kwalifikacji przestępstwa z art. 177 § 1 k.k. jako nieumyślnego nie rozstrzyga występujące w powołanym przepisie obowiązującego Kodeksu karnego sformułowanie ustawowe "(...) naruszając, chociażby nieumyślnie, zasady bezpieczeństwa (...)". Z takiego określenia wynika jedynie, że zasady te mogą być naruszone zarówno umyślnie, jak i nieumyślnie. Pamiętać jednak należy, że samo naruszenie zasad bezpieczeństwa nie uzasadnia odpowiedzialności karnej za przestępstwo wypadku komunikacyjnego z art. 177 § 1 k.k. Konieczne jest odniesienie przez inną osobę niż sprawca obrażeń ciała określonych w art. 157 § 1 k.k., co musi być spowodowane nieumyślnie.

Dodać należy, iż przestępstwo z art. 177 § 1 k.k. nie jest to również przestępstwem umyślno-nieumyślnym i to bez względu na to, w jaki sposób (umyślnie czy nieumyślnie) sprawca naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu.

(0-6 pkt)

Ad 2.

Wykonując drugie z poleceń, zdający winien ocenić trafność argumentacji przedstawionej w uzasadnieniu postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego i wskazać, że:

1) nie zachodzi negatywna przesłanka procesowa w postaci braku wniosku o ściganie pochodzącego od osoby uprawnionej (art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k.). Zgodnie z art. 177 § 3 k.k. w sytuacji, gdy pokrzywdzonym przestępstwem z art. 177 § 1 k.k. jest wyłącznie osoba najbliższa, ściganie tego przestępstwa następuje na jej wniosek. W sytuacji przedstawionej w zadaniu pokrzywdzonymi były dwie osoby, tj. Cecylia C. i Przemysław P. Tylko pierwsza

z wymienionych była wobec Dariusza D. osobą najbliższą. Wynika to z ustawowej definicji osoby najbliższej zawartej w art. 115 § 11 k.k. Oznacza to, że w analizowanej sytuacji przestępstwo z art. 177 § 1 k.k. jest ścigane z oskarżenia publicznego z urzędu, a zatem nie jest wymagane złożenie wniosku o ściganie przez podmiot nim pokrzywdzony, tj. przez Przemysława P.;

2) nie może stanowić dowodu oświadczenie złożone przez Dariusza D. wobec Jerzego J., lekarza udzielającego mu pomocy medycznej. Taki zakaz wynika z art. 199 k.p.k. Nie ma tu znaczenia, czy tego rodzaju zeznanie lekarza byłoby dla podejrzanego korzystne czy obciążające. Przez oświadczenie „oskarżonego” rozumie się również oświadczenie „podejrzanego” (art. 71 § 1 k.p.k.) i przepis znajduje pełne zastosowanie również na etapie postępowania przygotowawczego.

(0-10 pkt)

Ad 3.

Wykonując trzecie z poleceń, zdający winien wskazać, że Przemysław P.:

- może złożyć środek zaskarżenia na postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego, ponieważ jako pokrzywdzony jest stroną postępowania przygotowawczego (art. 306 § 1a pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 325a § 2 k.p.k. i art. 459 § 2 i 3 k.p.k., art. 299 § 1 k.p.k.),
- środkiem tym jest zażalenie (art. 306 § 1a k.p.k.),
- zażalenie wnosi się w terminie 7 dni od daty doręczenia postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego (art. 460 § 1 k.p.k. w zw. z art. 465 § 1 k.p.k. oraz art. 100 § 4 k.p.k. w zw. z art. 106 k.p.k.),
- zażalenie przysługuje do sądu właściwego do rozpoznania sprawy (art. 465 § 2 k.p.k.),
- czyli w sytuacji opisanej w kazusie do sądu rejonowego, w którego okręgu popełniono przestępstwo (art. 24 § 1 k.p.k., art. 31 § 1 k.p.k.),
- jednak: zażalenie wnosi się za pośrednictwem organu, który wydał postanowienie (art. 428 § 1 k.p.k. w zw. z art. 465 § 1 k.p.k.),
- pomimo tego, że postanowienie wydał funkcjonariusz Policji, a prokurator tylko je zatwierdził, orzeczenie to uważa się za „postanowienie prokuratora” w rozumieniu art. 465 § 2 k.p.k., a art. 465 § 3 k.p.k. nie znajduje zastosowania; przez postanowienie prokuratora o którym mowa w art. 465 § 2 k.p.k. należy rozumieć zarówno postanowienie, które wydał ten organ, jak i postanowienie, które prokurator jedynie zatwierdził,

- a zatem Prokurator Okręgowy w B. nie jest właściwy do rozpoznania zażalenia złożonego przez Przemysława P.

(0 -7 pkt)

Przy ocenie należy uwzględnić następujące kryteria:

- trafność odpowiedzi,
- poprawność wskazanej podstawy prawnej,
- zasadność i sposób argumentacji,
- słownictwo i komunikatywność przekazu,
- układ i styl wypowiedzi,
- poprawność językową.

Pozostałe 2 pkt można przyznać za:

- szczególnie wyróżniającą się argumentację prawniczą,
- wykazanie się ponadstandardową wiedzą związaną z tematyką kazusu.